

Notă informativă

la proiectul cu privire la modificările ce se operează în anexa la Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 282/2016 din 11.11.2016

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Departamentul Investiții și Calitate, Departamentul Reglementări.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice nr. 282/2016 din 11.11.2016, publicat în Monitorul Oficial, al Republicii Moldova nr. 459-471 art. 2146 din 23.12.2016 (în continuare Regulament) a fost elaborat și aprobat de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, în temeiul art. 7, alin. (1), lit. i) al Legii nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică.

În procesul aplicării practice a prevederilor Regulamentului în anii 2017 și 2018, au intervenit anumite condiții care în final au creat premise pentru operarea unor modificări ale documentului dat.

Prima modificare necesară este legată de faptul că la momentul aprobării Regulamentului, în Republica Moldova activau 3 operatori ai sistemelor de distribuție: Î.C.S. „RED Union Fenosa” S.A., „RED Nord” S.A. și „RED Nord-Vest” S.A., iar în pct. 13 din Regulament Agenția a stabilit valori anuale obligatorii ale indicatorului de continuitate SAIDI pentru fiecare din cei 3 operatori. În anul 2017, în urma reorganizării, întreprinderea de stat „RED Nord-Vest” S.A. a fost absorbită de „RED Nord” S.A. Astfel, în textul actual al Regulamentului se face referință la o întreprindere deja inexistentă („RED Nord-Vest” S.A.). Din motivul enunțat, păstrarea acestei referințe este inoportună și se propune de a exclude din conținutul pct. 13 al Regulamentului cuvintele „- „RED Nord-Vest” S.A. – 115 minute;”

A doua modificare necesară ține de termenul punerii în aplicare a mecanismului de plată automată a compensațiilor, pe care operatorii de sistem sunt obligați să le achite utilizatorilor săi în cazul depășirii numărului și duratelor admise în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor. Ținând cont de faptul că implementarea sistemului de plată automată presupune anumite activități legate de dezvoltarea softurilor necesare pentru colectarea datelor și facturare, în pct. 56, lit. b) reglementatorul a stabilit implementarea etapizată a plăților automate, urmând ca acestea să fie realizate de operatori începând cu data de 01 ianuarie 2019.

În a doua jumătate a anului 2018, în adresa ANRE au parvenit solicitări din partea operatorilor sistemelor de distribuție referitor la necesitatea modificării prevederilor Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, în special în ce privește termenul de implementare a plăților automate. Situația a fost discutată în cadrul unei ședințe organizate de ANRE, în timpul căreia s-a constatat că pentru moment operatorii nu sunt pregătiți de implementarea, de la 1 ianuarie 2018, a mecanismului de plată automată. Deoarece sistemul respectiv este unul absolut nou pentru Moldova și este utilizat doar în câteva țări din Uniunea Europeană, pentru implementarea cu succes a sistemului urmează soluționate un șir de probleme de ordin tehnic și organizatoric, iar timpul rămas până la 01 ianuarie 2019 este insuficient. Au fost identificate următoarele probleme:

1. Insuficiența informațiilor necesare pentru punerea în aplicare a plății automate a compensațiilor pentru nerespectarea indicatorilor de calitate a serviciilor de distribuție a

energiei electrice – sistemele existente nu permit de a asocia fiecare întrerupere în alimentarea cu energie electrică cu consumatorii afectați. Evidența întreruperilor este dusă la nivel de fider 10 kV – Post de transformare 10/0,4kV, iar identificarea consumatorilor afectați, racordați la rețelele de joasă tensiune, este practic imposibilă cu utilizarea sistemelor existente.

2. Din prima problemă identificată decurge o nouă problemă - plata nejustificată a compensațiilor. Dacă sistemul nu permite de a identifica cu exactitate consumatorii afectați de întreruperi, atunci există riscul că de compensații vor beneficia consumatori consumatorii care nu au suportat întreruperi și, în același timp – consumatorii afectați în realitate ar putea rămâne necompensați.

3. Timp insuficient pentru punerea în aplicare a prevederilor punctului 55, lit. b) al Regulamentului privind calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice. Așa cum s-a menționat mai sus – pentru implementarea sistemului de plată automată este necesar de a dezvolta sistemele informaționale și bazele de date necesare. Elaborarea și testarea acestor sisteme necesită timp, iar din lipsa unei experiențe anterioare în implementarea a astfel de sistem – timpul necesar a fost complicat de estimat la momentul aprobării Regulamentului.

4. Lipsa mijloacelor financiare necesare pentru realizarea modificărilor bazelor de date și sistemele informaționale pentru a punerea în aplicare a plăților automate a compensațiilor. Modificările necesare ale bazelor de date și sistemelor informaționale ar putea fi parțial implementate în termenii stabiliți de Regulament, însă executarea în termeni restrânși a acestor modificări înseamnă cheltuieli mult mai mari comparativ cu situația în care implementarea se va face etapizat și fără grabă. Astfel, insistând pe o implementare urgentă, Agenția va diminua efectul pozitiv asupra consumatorilor finali prin includerea în tariful pentru energia electrică a unor cheltuieli majorate necesare pentru implementarea de urgență a sistemelor noi.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul cu privire la modificările ce se operează în anexa la Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 282/2016 din 11.11.2016 presupune eliminarea valorii indicatorului SAIDI stabilit pentru întreprinderea RED Nord-Vest”S.A. și modificarea prevederilor punctului 56, lit. b) din Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de sistem, prin acordarea unui termen mai mare pentru realizarea acțiunilor necesare implementării efective a mecanismului de plată automată a compensațiilor pentru nerespectarea indicatorilor de calitate ai energiei electrice furnizate consumatorilor finali.

5. Fundamentarea economico-financiară

Pentru a obține în deplină măsură beneficiile, stabilite de Regulament pentru consumatorii finali afectați de întreruperile în alimentarea cu energie electrică, este oportun de a amâna termenul de punere în aplicare a mecanismului de plată automată a compensațiilor, prin

modificarea corespunzătoare a pct. 56 lit. b). De menționat că în acest caz dreptul consumatorilor la compensații nu este afectat, dar pentru a evita eventualele erori la calculul și plata compensațiilor, acestea vor fi achitate de operator în termen de 30 zile calendaristice după depunerea de către consumator sau utilizatorul de sistem a unei cereri scrise în adresa furnizorului sau operatorului de sistem.

Proiectul cu privire la modificările ce se operează în anexa la Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 282/2016 din 11.11.2016 va duce la:

- micșorarea costurilor necesare pentru modificarea sistemelor informaționale existente, utilizate de operatorii de sistem;
- excluderea cheltuielilor suplimentare legate de creditarea investițiilor necesare pentru modificarea de urgență a sistemelor informaționale existente, utilizate de operatorii de sistem;
- elaborarea unui algoritm funcțional de determinare a cazurilor de încălcare a indicatorilor de continuitate în alimentarea cu energie electrică și stabilirea automată a compensațiilor pentru consumatorii finali;
- asigurarea transparenței și nediscriminării în procesul de compensare a cazurilor de nerespectare a indicatorilor de continuitate în alimentarea cu energie electrică;
- evitarea situațiilor de neachitare a compensațiilor consumatorilor finali pentru care nu s-au respectat indicatorii de continuitate.
- respectarea principiului desfășurării activităților licențiate cu cheltuieli minime și la eficiență maximă, stabilit prin Legea nr. 107 din 27 mai 2016 cu privire la energie electrică.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Modificarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 282/2016 din 11 noiembrie 2016 va avea impact asupra:

- titularilor de licențe pentru prestarea serviciului de transport și de distribuție a energiei electrice;
- consumatorilor finali (atât casnici cât și noncasnici), instalațiile cărora sunt racordate la rețelele electrice.

Odată cu aprobarea proiectului cu privire la modificările ce se operează în anexa la Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 282/2016 din 11.11.2016 operatorii vor putea realiza acțiunile necesare în baza principiului activității cu cheltuieli minime și eficiență maximă, prevăzut de Legea cu privire la energia electrică, iar consumatorii finali vor beneficia de mecanismul plăților automate a compensațiilor pentru nerespectarea indicatorilor de calitate ai energiei electrice furnizate fără suportarea unor componente suplimentare în tariful pentru serviciul de distribuție a energiei electrice. Între timp, dreptul la compensații în cazul nerespectării indicatorilor de continuitate nu va fi încălcat, dar se va realiza în baza cererilor depuse de consumatori.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul cu privire la modificările ce se operează în anexa la

Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 282/2016 din 11.11.2016 a fost plasat pe pagina WEB oficială a Agenției în directoriul Transparența decizională/Consultări publice și consultat cu părțile interesate.

Toate obiecțiile și propunerile au fost examinate de către Agenție și au fost luate în considerare la îmbunătățirea proiectului Regulamentului, informațiile cu privire la acceptarea sau respingerea acestora regăsindu-se în Sinteza recomandărilor.

8. *Constatările expertizei anticorupție*

În corespundere cu Avizul CNA nr. EDA 18/5609 din 06.12.2018 în cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

9. *Constatările expertizei de compatibilitate*

10. *Constatările expertizei juridice*

În corespundere cu Avizul Ministerului Justiției nr. 04/14097 din 03.12.2018 proiectul a fost definitivat reieșind din obiecțiile și propunerile înaintate.

11. *Constatările altor expertize*

Conform deciziilor Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător în cadrul ședinței din 05 decembrie 2018, Proces verbal nr. 32 proiectul pentru modificarea Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 282/2016 din 11.11.2016 a fost avizat pozitiv.

Director general

Veaceslav UNTILA

Departamentul Reglementări

Evlampie DONOS